

Egy névtelen levélre

Ezúttal okaink vannak arra, hogy a szerkesztőségbe névtelenül érkezett levelekkel ne foglalkozunk. A papirkosárban a helyük, ha már írók annyi bizalommal bízhatnak hozzánk, hogy felfedjék kilétüket, amelyet természetesen adott esetben hivatali titokként megőrizzük. A most előttem fekvő levél is névtelen, hiszen ki tudja, kit rejt az öv. Sz. M.-né aláírás. Mégsem téptem össze, hanem irattárunk értékes darabjaként őrizzük meg.

Sajnos megszoktuk, hogy — az egyébként egyre ritkábban kapott — névtelen levelek írói rágalmozgásnak, vagy legalábbis a háttérben meghúzódva akarnak fölünk intézkedést egyéni érdekeikben. Ettől a levélről távol áll minden egyéni érdek. Legfeljebb annyiban található meg benne, amennyiben az a közérdek, amelyért írja tollat fogott, mindannyiunk legsajátabb egyéni érdeke is. Bár szívesen adnánk köze nevé, de ezúttal a névtelenség, személytelenség bizonyos fokig szimbólumként is hat: sokak lelkiismeretét, gondolkodását tömöríti jelképpé. Levélírónk nemcsak nevé hallgatja el (gondolván talán, hogy nem a személye a fontos), de semmiféle intézkedést sem kér. Csupán azt szeretné, ha vele együtt, nagyon sokan emlékeznének.

Mire is? Olyasmikre, amikről bizonyára már 6 is el-feledkezett, de eszébe döbentette egy sárguló levél, amelyet elhunyt férje régi kabátjában lelt a napokban. Most ez is itt fekszik íróasztalom az övé mellett. A levél már több mint két évtizedes. A frontra ment, ahol férje annyi más, sok százezer magyar katonával szenvedett Hitlerék, Horthyék gyalázat háborújában.

Az egykori levél családi beszámolójában ilyen sorok olvashatók: „...A karácsonyi csomagot csak hoinap tudom postára tenni. Nem hanyagságból, hanem mert nem volt zsírom, ami a téstához kellett és hiába szaladtam fűhöz-fához, nem tudt semki sem adni...” „...Egy hete eltűnt a gyufa és a paprika...” — „Ma kaptam meg egyszerre három lapodat. Az egyikben dohányt kérsz. Nem nagyon lehet azt sem kapni, de utána nézek, hogy amit tudok elküldhessem...”

Egy szomorú korszak egyszerű dokumentumai ezek. Mint ahogyan kordokumentum az a másik levél is, a hozzánk küldött névtelen, amely megmagyarázza küldője szándékát. Ezt írja egyebek között: „A mai felnőtt generáció el sem hiszi, hogy így is lehetett élni. Hogy örülünk, ha egy kis meleg ételhez jutottunk. Ha csak rántott leves és kapor- vagy hagymamártás volt az ebéd... Drága jó férjem egy éve halott, én is megöregedve, betegem élek. De, és ezen van a főhangsúly, soha ilyen élete a munkájából élő népek nem volt. És ezer év is kevés lett volna a régi uraknak ahhoz, hogy így fejlődjenek a városok és a dolgozók így tudjanak élni, mint ma...”

Kedves öv. Sz. M.-né, köszönöm a levelet.

Bizony sokan vannak, akik könnyen felejtene, vagy húsz év után már olyanok is — immár egy új generáció —, akik nem tapasztalhatták, milyen volt a letűnt rendszer, főként pedig, hogy milyen volt a háború. Ne is tudják meg a saját bőrükön soha! Emlékezni azonban mindannyian kötelességünk, akik átéljük. Megtanulni ugyanígy kötelességük azoknak, akik már azóta születtek. S bár a mai kisebb-nagyobb gondokra, nehézségekre, óhatatlan buktatókra nem lehet mentségként örökösen a múltra hivatkozni, mégis látnunk kell, hogy mennyivel mások, más természetűek és alapvetően más indítékúak mai problémáink. De jó lenne, ha a világ minden pontján már csak ilyen elsárgult levélpapírok fakó tintáiból tudnánk azt, hogy mi volt az a régi világ, milyen volt a háború! Hiszünk, hogy az Önhöz hasonló gondolkodású asszonyok, férfiak millióinak segítségével ez az idő is egyszer elérkezik.

Ebben bízva és ismeretlenül is jó ismerősként köszöntve

tisztelettel üdvözlö:

Lóránt János

Javítsák meg a hídfeljárót!

Kiss Gyuláné, Fogarasi utca 5. szám alatti olvasónk kérte, hogy tegyük közzé alábbi levelét:

„A szegedi hídon nap mint nap, sőt naponta többször is forgalmi zavarok vannak. Hol a villamos, hol az autóbusz kénytelen megállni a lassan döcögő lovaskocsik miatt. A hídfeljáró megkopott kövezete és síkossága lehetetlenné teszi, hogy a lovak megkapaszkodjanak patáikkal. Még szerencsés az a kocsi, akinek a teherautó húzza fel a kocsiját. Mivel Szegednek ez az egyetlen hídjá, egyre nagyobb forgalmat bonyolít le. Javasolom, hogy a híd mindkét oldalán öntsék ki kátránnyal a kövezetet. Emlékeztetném idezem az illetékeseknek, hogy egyszer már elhangzott ez a javaslatom.

Levélírónk mondanivalójával jórészt egyetértünk, bár nincs tudomásunk arról, hogy a hidat a közeljövőben felújítani szándékoznak. A téglával megrakott lovaskocsik valóban gyakran közlekedési dugó okozói a hídon, de úgy véljük, hogy ennek megakadályozása első-sorban közlekedésrendészeti feladat.

A népi ellenőrzés megvizsgálta

A szociális otthonok helyzete

A Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság a közelmúltban megvizsgálta a Szeged és a megye néhány egészségügyi és szociális intézményében elhelyezett gondozottak ellátásának helyzetét. A vizsgálatról készített jelentést a bizottság és az érdekelt szervek tegnap együttes ülésen tárgyalták meg.

A vizsgálat megállapította, hogy a szociális otthonokat megfelelően szervezték meg, működésük rendeltetésszerű. A felügyeleti hatóságok és intézmények vezetői között a kapcsolat jó. Az otthonok befogadóképessége a jelentkező igényekhez mérten szűk. Az épületek — köztük a szegedi Mátyás téri otthoné is — korszerűtlen, mindenütt ki-

Új szőlők és gyümölcsösök a szegedi tájban

A nagyüzemi termelés megalapozásának gondjai

1 A szegedi táj — homoktalajjal és éghajlati adottságaival — hagyományos múlttal rendelkezik a szőlő és a különféle gyümölcsök termesztésében. Megyénk szőlőterületeinek döntő része a szegedi járásban helyezkedik el. Szép, összefüggő szőlőtáblák találhatók Kistelek, Pusztamérges, Üllés és Ásotthalom határában. Járásunk összes szőlőterülete az új nagyüzemi ültetvényekkel együtt 17 ezer 718 hold.

Tájunk szőlő- és gyümölcsültetvényeinek fejlesztési tervét az MSZMP VII. kongresszusának irányelvei alapján a járási pártbizottság a járási tanáccsal közösen készítette el. Munkabizottságok alakultak, s munkájuk eredményeként 1962 óta folyamatosan 3400 holdon telepítettünk szőlőt, 3936 holdon pedig különféle gyümölcsösöket. A nagy volumenű és gyors ütemű telepítéseket tájunk adottságai és a szőlőtermesztés régi múltja is indokolták. Alapvető lehetőségeink biztosították a korszerű nagyüzemi szőlő- és gyümölcsültetvények alapjainak lerakását. Tulajdonképpen ezen fáradozunk most is. Gondjaink, nehézségeink jelenleg bőségesen vannak.

Fajta- és tereprendezés

A telepítések gyors ütemű végrehajtása számos olyan hibát is maga után vont, amelyek már komolyan éreztetik hatásukat, ezért feltétlenül indokolt a megszüntetésük. Például nem a legszerencsésében történt a fajta- kiválasztása. Szőlőültetvényeink 50,4 százaléka kövidinkából, 20,5 százaléka kadarkából áll. A minőségi szőlőfajták százelekes aránya igen alacsony. A hárslevelűnek 0,27, a veltelinének 0,21, az olasz rizlingnek 17, a csemege szőlőnek pedig 3,41 százalék a részesedése az összes új ültetvényekben. Még kisebb mértékben képviseltetik magukat a borvidékünkre javasolt fehér borszőlő fajták közül az olasz és a bánati rizling, az óttonel muskotály, az ezerjói, és a piros szlanka fajták. A piros borszőlők közül teljesen hiányzik az oportó és a kékfrikos. Csupán a kadarka arányával lehetünk elégedettek, sőt a kadarka kissé túl is haladt az optimális határon. Nagyon alacsony a csemege szőlők összefüggő, zárt telepítése, pedig a csemege szőlőkre mind a gazdaságos termelés, mind pedig a

helyi piaci ellátás vonatkozásában nagy szükségünk van.

Új ültetvényeink egy részére jellemző, hogy a területek domborzati viszonyai miatt a táblák kicsinyek, nem érik el azt a terület-nagyságot, ahol már a nagyüzemi agrotechnikai módszerek tökéletes alkalmazására is mód nyílna. Jellemző, hogy a 3432 hold szőlő 155 táblában fekszik. Így az átlag táblanagyság mindössze 21 hold.

Az új ültetvények tereprendezési munkái is sok kívánnivalót hagytak maguk mögött. Az elmaradt tereprendezések komoly károkat okozóvá lettek a gyakori belvíz miatt. A tereprendezés szükségességének elbírálásánál — főleg a tervidőszak elején — csupán a géppel való művelhetőség döntötte el, hogy szükséges-e ez a munka, vagy sem. Főleg a saját anyagiakkal történő telepítéseknél idegenkedtek a tereprendezéstől, mint „felesleges” kiadásoktól. Több tsz-ben a tereprendezést azért mulasztották el, mert egyszerűen nem ismerték az ide vonatkozó állami kedvezményeket; ellenkező esetben a tsz-ek és a csoportok nagyobb mértékben élhettek volna a népgazdaság által nyújtott segítséggel. A tereprendezés költsége egy-egy holdra vetítve átlagosan 3—7 ezer forint. Ez a pénz mindenképpen megtérült volna, hiszen a szőlőültetvények élettartama 30—35 esztendő.

Az ültetvények kezelése

Az 1966-ig ültetett szőlők, gyümölcsösök állaga nagy százelekesben gyenge. Többfelé a telepítési lelkismeretlenség, a szakértelem nélküli végeztek. Több gazdaságban a jó minőségű szaporító anyag ellenére is hiányos az eredés. Ennek oka főleg az, hogy a tavaszi telepítéseknél a beiszapolást elmulasztották.

A belvízgondokról már tettem említést. Akadályozza az évente ismétlődő belvizek gyors levezetését a csatornák elhanyagoltsága. Például a kisteleki Új Élet Tsz öszibarack ültetvényének nagy része teljesen elpusztult. A kárt bajuszcsatornák korai kiépítésével elkerülhették volna. A késlekedés a tsz-nek 450 ezer forint kárt okozott.

Az ültetvények állapota, valamint a termőre fordult szőlők, gyümölcsösök terméseredményei jórészt attól függnek, milyen talajmunkát kapnak. A tsz-ek egy ré-

szében a talajápolási munkákat általában megkésve, s gyenge minőségben végzik. A késői gyomtalanítás nagyobb anyagi áldozatot igényel, ráadásul munkatorlódást is okoz.

A nagyüzemi rendszerben telepített ültetvények sor-közi gépi művelése elvileg megoldottnak tekinthető. A gépellátásban azonban számos a hiányosság. Még tavaly is csak korlátozott mértékben lehetett talajmarókat vásárolni. Pedig ez a munkagép a legalkalmasabb a zöldtrágya bemunkálására és a sorközök művelésére. A kereskedelemnek az igényekkel szemben jobban kellene számolnia. Fontos gépek néha filléres alkatrészek hiánya miatt állnak. Tsz-vezetők panaszolják például, hogy hónapok óta nem kapható a talajmaróhoz művelőkés. Ilyen bosszantó „aproságok” miatt a meglévő gépek sem használhatók ki kellően. Például az öttömösi Magyar László Tsz-ben éppen pótalkatrész hiánya miatt három rotátorból jelenleg csak egy használható.

Tápanyag-utánpótlás

A tápanyag utánpótlásban is vannak nehézségeink. A járás speciális adottságából következik, hogy kevés a szerves trágya. Ugyanakkor tapasztaljuk, hogy még a rendelkezésre álló lehetőségekkel sem gazdálkodnak helyesen a tsz-ek. Sajnáljuk a pénzt a műtrágyáért. Járási szinten mindössze másfél-két mázsa a holdankénti műtrágya-felhasználás az ültetvényeken, ez pedig nagyon kevés a jó indításhoz. Követendő példának ajánljuk a Balatonboglári Állami Gazdaság módszerét, ahol 5—7 mázsa holdankénti vegyes műtrágya felhasználással 70 mázsa átlagtermést érnek el szőlőből, szemben a mi 17 mázsa járási átlagunkkal. Ahogyan nem szabad bánni a javítóanyaggal az öttömösi Magyar László Tsz-ben a kukoricacsutkát és a polyvát szárazon szórták ki „trágyaként”, ahelyett, hogy szárazban öntözve, műtrágyával javítva, megfelelően érelték volna.

A nagyobb műtrágyadózisoktól azért is idegenkednek a gazdaságok, mert a humuszban szegény homokon olykor kárt is okozhat a kelleténél több vegyi anyag. A humusztartalom gyors és olcsó gyarapításában a pusztamérgesiek úttörő munkát végeztek. A Rizling Tsz gazdái a helyi, régi, ingoványos, mocsaras területekből nagy mennyiségű szerves anyagban gazdag lápi földet termeltek ki. Ebből szerves trágyával, műtrágyával dúsított talajjavító anyagot készítettek, s a 300 mázsa holdankénti adagok máris éreztetik nagy-szerű hatásukat.

A zöldtrágyának vetett rozst a gazdaságok általában késve művelik meg. Megvárják a rozs kalászába szökését, ezután pedig már talajmaróval sem tudják megfelelő módon a trágyába juttatni a növényt. Ezt láttuk például a bordányi Munkásor Tsz-ben, ahol a rotátor a zöld anyagot összezúzta ugyan, de a nagy tömeg miatt egy részét a felszínen hagyta.

CSIZMÁS SÁNDOR
(Következik: Emelni a szakértelem színvonalát)

Olvasónk írja

A sör hűtve jól

Szabó Antal főhadnagytól kaptuk a következő levelet:

„Fellelkesülve attól a gyors eredménytől, melyet az úszóházak büféinek megnyitása ügyében a szerkesztőség elért, magam is rokon természetű

ügyet teszek szóvá. A szeszélyes időjárás ellenére rendszeresen járok az újszegedi uszodába: itt a büfé megnyitásával nem volt semmi baj, árullatása is kifogástalan, azonban gyakran nem hűtik a sört.

Márpedig mit ér a sör, ha meleg? Megérdemelnék a strandolók, hogy vendéglátás nagyobb gondot fordítsanak a sör jelzésére. Panaszom nem egyedül, másoktól is hallottam erről pánaszkodni.”

Válaszolnak az illetékesek

A bűvös menetidő

Ezzel a címmel adtuk közre Bálint Ibolya, Füzes utca 22. szám alatt lakó olvasónk panaszát a villamosok csatlakozásáról. A közlekedési vállalatnál Peták József igazgató válaszolt rá:

„Villamosvonalainkon a kocsik csatlakozását úgy szabályoztuk, hogy csak az első és utolsó kocsik kötelesek csatlakozásra várni. Napközben csupán az egy időben való érkezéskor biztosítunk csatlakozást. Az érdekelt kocsivezetőt és a kalauzt meghallgattuk. A kérdéses időpontban késésük volt, melyet éppen az utazóközönség érdekében igyekeztek behozni, és ezért nem várták meg az átszalókat a Széchenyi téren.”

A szerkesztőség megjegyzése: Azt joggal kívánja meg az utazóközönség, hogy az idő, beteg embereket adott alkalommal megvárja a villamos. De arra aligha van példa, hogy a menetrend szerint és aránylag sürűn közlekedő járművek me-lakauzt meghallgattuk. A kérdéses időpontban késésük volt, melyet éppen az utazóközönség érdekében igyekeztek behozni, és ezért nem várták meg az átszalókat a Széchenyi téren.”

Nincs kapcsolóóra

Olcsó áram? címmel írtuk meg P. L. olvasónk panaszát arról, hogy nem kap a DÁV-tól fogyasztásmérőt forróvíz-tárolójához. Panaszára Hörömpő József, a DÁV főmérnöke válaszolt:

„Nem a fogyasztásmérő, hanem a kapcsolóóra a hiányos a DÁV listáján. Igénylésünk ellenére sem tudja a gyártó cég kielégíteni a fogyasztói igényeket. Előreláthatólag az idén sem lesz elegendő belőle, s így nem a DÁV felkérésére múlik az idevágó rendelet végrehajtása. Kirendeltségünk sorrendben szedik a jelentkezőket. Szegeden 1965. szeptember 25-én kelt a leg-

régebbi igénylés. Csak Szegeden 54 fogyasztó vár az éjszakai különmérés bevezetésére, de nekünk az egész megyét figyelembe kell venni. A panasztevő szíveskedjék felvenni a kapcsolatot a 14-295 telefonszám 56-os mellékállomásán a DÁV-val, mert — rendelésének dátumából megítélve — a leg-közlekedőbb kapcsolóóra-ellátásból felelhetően sorra kerül.”